

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Kurs: Gerontologi och geriatrik

Tema: Äldrevård och dess utmaningar

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskap om äldrevård, de utmaningar som kan uppstå, samt kopplingen mellan ålder och psykisk och fysisk hälsa. Provets frågor ska främja en djup förståelse av gerontologiska koncept och förmågan att analysera etiska dilemman inom vården av äldre.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

“Äldres fysiska och psykiska hälsa samt de faktorer som påverkar dem.” [Gy, Gerontologi och geriatrik]

Betygskriterier

“Eleven redogör översiktligt för åldrandets process och de centrala begreppen inom gerontologi.” [Gy, Gerontologi och geriatrik – Betyg E]

Prov

Faktafrågor

1. Vilken av följande faktorer kan påverka äldres fysiska hälsa?
 - A. Kost
 - B. ****Fysisk aktivitet****
 - C. Socialt umgänge
 - D. Sova länge
2. Vilken sjukdom är den vanligaste bland äldre?
 - A. ****Demens****
 - B. Diabetes
 - C. Influensa
 - D. Högt blodtryck
3. Vad innebär personcentrerad vård?

- A. Vård baserad på forskning
 - B. Vård som fokuserar på läkemedel
 - C. **Vård anpassad efter individens behov**
 - D. Vård med hög teknik involverad
4. Vilken aspekt av hälsa är ofta mindre diskuterad i samband med äldre?
- A. Fysisk hälsa
 - B. **Psykisk hälsa**
 - C. Nutrition
 - D. Mobilitet
5. Vad står begreppet geriatrik för?
- A. **Vård av äldre människor**
 - B. Barnmedicin
 - C. Sjukgymnastik
 - D. Allmän medicin
6. Vilken av följande är en vanlig symptom på demens?
- A. Ökad energi
 - B. **Minnesförlust**
 - C. Viktökning
 - D. Högt blodtryck
7. Vilken åtgärd kan förbättra den psykiska hälsan hos äldre?
- A. **Socialt stöd**
 - B. Ensamhet
 - C. Brist på aktiviteter
 - D. Ignorera problem
8. Vilken av följande grupper har högst risk för depression bland äldre?
- A. Män
 - B. **Kvinnor**
 - C. Vegetarianer
 - D. Rökare
9. Vad kännetecknas av begreppet "aktiv ålderdom"?
- A. **Deltagande i samhällslivet**
 - B. Att vara isolerad
 - C. Högt läkemedelsberoende
 - D. Att stanna hemma
10. Vilken metod används för att mäta livskvalitet hos äldre?
- A. **FRAX** (frakturrisksbedömning)
 - B. BMI
 - C. Blodtryckstester
 - D. Blodsockermätningar
11. Vilken av följande är en etisk fråga inom geriatrisk vård?
- A. **Autonomi hos patienter**
 - B. Eftersläpning i behandling
 - C. Ekonomiska kostnader
 - D. Personalens arbetstider
12. Vad är en av de viktigaste faktorerna för att behålla autonomi hos

äldre?

- A. ****Tillgång till stöd****
 - B. Isolering
 - C. Behandling av sjukdomar
 - D. Läkemedelsbehandling
13. Vad innebär "palliativ vård"?
- A. ****Vård som fokuserar på livskvalitet istället för bot****
 - B. Kirurgisk behandling
 - C. Rehabilitering
 - D. Akut vård
14. Vilket av följande är ett tecken på god psykisk hälsa hos äldre?
- A. ****Aktiv deltagande i sociala aktiviteter****
 - B. Låg energinivå
 - C. Ensamhet
 - D. Försämrade koncentration
15. Vad är viktigt att komma ihåg gällande olika kulturella perspektiv om åldrande?
- A. ****Kulturella skillnader påverkar synen på vård****
 - B. Ålderdom är en universell upplevelse
 - C. Ingen skillnad mellan kulturer
 - D. Åldringens värde är lika för alla

Resonerande frågor

1. Diskutera hur sociala faktorer kan påverka äldres hälsa.
Syftet är att ge elever möjlighet att visa djupgående förståelse för samhällsaspekterna kring äldrevård.
2. Analysera hur dagens vårdssystem kan förbättras för att möta de utmaningar som äldre står inför.
Denna fråga uppmanar eleverna att tänka kritiskt på strukturer inom vården.
3. Reflektera över den etiska dimensionen av att ge vård till äldre personer.
Syftet är att djupdyka i komplexiteten av beslut som fattas inom äldrevården.
4. Vad tycker du är den största utmaningen inom geriatrisk vård idag?
Frågan ger eleverna chans att prioritera och resonera kring aktuella ämnen.
5. Hur kan samhället stödja dem som arbetar inom äldrevård?
Detta ger elever möjlighet att tänka på resursfördelning och stöd i vården.
6. Vilka är konsekvenserna av att ignorera psykisk hälsa i äldrevård?
Frågan främjar reflektion kring hur olika hälsobegrepp hänger ihop.
7. Diskutera hur familjens roll påverkar äldre personers välbefinnande.
Denna diskussion uppmanar till analys av familjedynamik.
8. Hur kan insatser från lokalsamhället förbättra äldrevård?

Syftet är att få elever att koppla teoretiska kunskaper till praktisk tillämpning.

Bedömning

Provet kan bedömas med följande poängsystem:

- Faktafrågor: 1 poäng per rätt svar (totalt 15 poäng)
- Resonerande frågor: 3 poäng per uppsats (totalt 24 poäng)

Totalt poäng: 39

Poängkrav:

- För betyget E: Minst 8 poäng
- För betyget C: Minst 12 poäng (med minst 3 poäng från resonerande frågor)
- För betyget A: Minst 18 poäng (med minst 5 poäng från resonerande frågor)